

SVEA HOVRÄTT
Patent- och
marknadsöverdomstolen
Rotel 020107

PROTOKOLL
2020-08-12 och
2020-08-13
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 17
Mål nr PMÖ 8974-20

RÄTTEN

Hovrättslagmannen Christine Lager samt hovrättsråden Ulrika Ihrfelt och Sara Ulfsson, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Emma Sandler

PARTER

Klagande

1. A.F. ,

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten M.W.

2. Samizdat Publishing AB, 559218-8063
Johannesfredsvägen 11 A

168 69 Bromma

Ombud: Advokaten M.W.

Motpart

Kammaråklagaren O.E. Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot internationell och organiserad
brottslighet

SAKEN

Beslag

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och marknadsdomstolens beslut 2020-08-04 i mål nr B 7348-20

Genom det överklagade beslutet fastställde Patent- och marknadsdomstolen åklagarens beslut om beslag (med beslagsnummer 2020-5000-BG 73322 p. 1) avseende 2 282

Dok.Id 1622406

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00		måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.patentochmarknadsoverdomstolen.se		

exemplar av boken ”Det här är en svensk tiger”. A.F. är författare till boken och beslaget skedde hos bokförlaget Samizdat Publishing AB (Samizdat).

Åklagaren gjorde gällande bl.a. följande.

Stiftelsen Beredskapsmuseet har upphovsrätten till det konstnärliga verket ”En svensk tiger”. Verket består av en tecknad blågul-randig tiger och orden En svensk tiger. A.F. har olovligen framställt exemplar av verket genom att låta trycka boken ”Det här är en svensk tiger”, vars omslagsbild innehåller verket i ändrat skick. Ändringarna har främst bestått i att verket försetts med en hakkors-bindel och Sieg Heil-hälsning. Genom saluföring och försäljning av boken har A.F. även olovligen gjort verket ”En svensk tiger” tillgängligt för allmänheten.

A.F. invände i huvudsak följande.

Han är författare och satiriker. I hans arbetsmetod ingår att förvränga och förvrida symboler för att förmedla ett satiriskt och samhällskritiskt budskap. Bilden på bokomslaget följer hans boks tema om en svensk tystnadskultur med kritik av Sveriges eftergivna hållning till Nazi-Tyskland under beredskapstiden. Den har således ett annat meningsinnehåll än ”En svensk tiger”. Hans bokomslag utgör ett nytt och självständigt verk. Under alla förhållanden är bokomslaget tillåtet med stöd av parodiundantaget. Vidare är beslaget obehövligt och oproportionerligt. Yttrande- och informationsfriheten bör väga tyngre än skälen för ett beslag.

Patent- och marknadsdomstolen framhöll att beviskravet för beslag är lågt och fann att böckerna skäligen kunde antas förverkade på grund av brott samt bedömde att beslagsåtgärden för närvarande var proportionerlig.

A.F. och Samizdat har överklagat Patent- och marknadsdomstolens beslut och yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska häva beslaget. Till stöd för sitt överklagande har de vidhållit vad A.F. gjorde gällande vid Patent- och marknadsdomstolen.

Åklagaren har motsatt sig ändring av Patent- och marknadsdomstolens beslut och anslutit sig till denna domstols skäl.

Efter föredragning fattar Patent- och marknadsöverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2020-08-13)

1. Beslaget (med beslagsnummer 2020-5000-BG 73322 p. 1) hävs.
2. M.W. får ersättning av allmänna medel med 14 040 kr. Av beloppet avser 11 232 kr arbete och 2 808 kr mervärdesskatt. Staten ska stå för kostnaden.
3. Samizdat Publishing AB får ersättning för sina rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen av allmänna medel med 11 232 kr. Beloppet avser ombudsarvode. Staten ska stå för kostnaden.

Skäl för beslutet

Föremål får tas i beslag om det skäligen kan antas förverkat på grund av brott. Vidare får beslag endast beslutas om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller för något annat motstående intresse, den s.k. proportionalitetsbedömningen. (27 kap. 1 § första och tredje styckena rättegångsbalken.)

Av 53 a § första stycket upphovsrättslagen (1960:729) framgår att egendom med avseende på vilken brott enligt lagen föreligger ska förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt.

Vad gäller frågan om det skäligen kan antas att bokexemplaren är förverkade på grund av upphovsrättsbrott har åklagaren alltså gjort gällande att A.F. olovligen framställt exemplar av verket ”En svensk tiger” genom att låta trycka boken ”Det här är en svensk tiger” vars omslagsbild innehåller verket i ändrat skick. Åklagaren har

även gjort gällande att A.F. olovligen gjort verket tillgängligt för allmänheten. Men åklagaren har hittills varken i underinstansen eller i Patent- och marknadsöverdomstolen, efter att åklagaren förelagts att yttra sig över överklagandet, bemött de invändningar som A.F. har gjort om att det påtalade bokomslaget är ett självständigt verk eller i vart fall faller under ett s.k. parodiundantag. Och detta trots att det ankommer på åklagaren att presentera underlag för att beslaget är befogat. Det innefattar att åklagaren har att bemöta sådana invändningar som inte kan lämnas utan avseende, vilket enligt Patent- och marknadsöverdomstolen är fallet här. Även om beviskravet för ett beslag är förhållandevis lågt, har därför åklagaren i nuläget inte presenterat tillräckligt underlag för att Patent- och marknadsöverdomstolen ska kunna dra slutsatsen att de aktuella böckerna skäligen kan antas förverkade på grund av det påstådda upphovsrättsintrånget avseende böckernas omslag (jfr NJA 2011 s. 381).

Redan av detta skäl ska beslaget hävas.

Begärt försvarararvode är skäligt och ska därför utgå av allmänna medel.

Samizdat har yrkat ersättning med 35 200 kr exklusive mervärdesskatt. Samizdat får emellertid anses skäligen tillgodosett med motsvarande belopp som försvarararvodet för sina rättegångskostnader i målet. Även denna ersättning ska utgå av allmänna medel.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga A

Överklagande senast 2020-09-10.

Emma Sandler

Protokollet uppvisat/

Hur man överklagar Patent- och marknadsöverdomstolens avgörande

---

Den som vill överklaga Patent- och marknadsöverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Patent- och marknadsöverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Patent- och marknadsöverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Patent- och marknadsöverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Patent- och marknadsöverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen

beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se